

Energija. Klima. Životna sredina.

Poštovani čitaoci,

Pred vama je osmo izdanje mesečnog pregleda vesti "Energija, klima i životna sredina" Beogradske otvorene škole.

U svetlu dinamičnog razvoja javnih politika u oblasti životne sredine, klimatskih promena i energetike - kako na nacionalnom, tako i na globalnom nivou - smatramo da je važno biti u toku sa trendovima, za sve nas koji se bavimo ovim temama. Izvora informacija je mnogo, kao i događanja, te ih nije uvek lako ispratiti. Za vas smo pripremili pregled najznačajnijih vesti i događanja u aprilu, na nivou Srbije, regiona, Evropske unije i globalnom nivou.

Na globalnom nivou još jednom je potvrđen konsensus o učešću ljudskog faktora u izazivanju klimatskih promena. Evropski parlament dao je saglasnost na definisanje novih ciljeva u oblasti upravljanja otpadom, čime će se dodatno povećati količina recikliranog otpada. U regionu se nastavlja finansiranje energetske efikasnosti i energetske obnove iz bankarskih kredita. Najnoviji Godišnji izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije u procesu pregovora sa EU ukazuje da je izuzetno malo napretka postignuto u Poglavlju 27. Lokalne samouprave se susreću sa problemima zagađenosti vode i lošim upravljanjem otpadom što prouzrokuje ekološke, zdravstvene i ekonomske troškove.

Ukoliko postoje posebne teme koje želite da vidite u mesečnom pregledu, imate komentar ili sugestije, možete nam se obratiti na mejl mirjana.jovanovic@bos.rs.

Srdačan pozdrav do sledećeg čitanja!

Beogradska otvorena škola
Energija, klima i životna sredina

LOKALNA SAMOUPRAVA

Zagađenje vode

Žalbe i protesti građana protiv fizičko-hemijskog zagađenja vodotokova sve su učestaliji. U Srbiji je nekim stepenom prečišćavanja vode obuhvaćeno tek 10% ukupnog stanovništva, dok je proseak u Evropskoj uniji oko 80%.

Ozonpres: [Motorno ulje zagađilo Lupnjači i Zapadnu Moravu](#)

Ekološki pokret Vrbas: [Podrška građanima Bačke Topole](#)

U Bajinoj Bašti, Mreža dobre energije sprovela je obuku za energetske menadžere Zlatiborskog regiona. Grad Kragujevac pripremio je plan za uštedu energije. Deset gradskih toplana širom Srbije grejaće građane od naredne grejne sezone korišćenjem biomase, dok se pregovara sa Nemačkom razvojnom bankom KfW o kreditu kojim bi se finansirao prelazak još 30 toplana sa fosilnih goriva na biomasu.

Grad Kragujevac: [Pripremljen program mera za uštedu energije u Kragujevcu](#)

Užička republika press: [I Bajina Bašta na putu energetske efikasnosti](#)

Večernje novosti: [Još 30 toplana u Srbiji prelaze na biomasu](#)

Užička republika press: [Novi deo Priboja dobija toplanu na biomasu](#)

SRBIJA

Zabrana tankih plastičnih kesa

Srbija će zabraniti upotrebu tankih plastičnih kesa i uvesti obaveznu naplatu plastičnih vrećica, najavili su u Ministarstvu zaštite životne sredine, nakon što je Evropski parlament usvojio zakon o smanjenju upotrebe tankih plastičnih kesa koje ugrožavaju životnu sredinu. U pojedinim marketima krenulo se sa naplatom tankih plastičnih kesa, sa ciljem smanjenja njihove upotrebe i očuvanja životne sredine.

Politika: [Srbija i zvanično zabranjuje tanke plastične kese](#)

B92: [Nema više besplatno, počinje naplata kesa u Srbiji](#)

Godišnji izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije

Najnoviji Godišnji izveštaj Evropske komisije Srbiji u procesu EU integracija ukazuje da je izuzetno malo napretka postignuto u Poglavlju 27 kao i u Poglavlju 15. Još uvek nije obezbeđen stabilan sistem finansiranja zaštite životne sredine, dok je napredak u drugim oblastima izuzetno spor ili nepostojeći. Najnoviji Godišnji izveštaj Evropske komisije možete pročitati [OVDE](#).

Beogradska otvorena škola: [Zaštita životne sredine - nismo mnogo napredovali](#)

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije: [Izostao napredak u zaštiti prirode](#)

Beogradska otvorena škola: [Gde nam je energija?](#)

Male hidroelektrane, veliki problem

“Ne postoji mini-hidrocentrala koja ne narušava životnu sredinu.” stav je Ministarstva zaštite životne sredine i ministra Gorana Trivana. U međuvremenu investitori nastavljaju da profitiraju od prodaje električne energije iz mini-hidroelektrana koju država otkupljuje po povlašćenim cenama. U Arilju je održan sastanak na kome su učestvovali predstavnici civilnog društva, medija, eksperti i aktivisti. Tema sastanka bili su projekti izgradnje mini-hidrocentrala, njihov uticaj na prirodne resurse, kao i iskustva prisutnih predstavnika civilnog društva u korišćenju dostupnih mehanizama učešća javnosti radi zalaganja za zaštitu prirode i očuvanje prirodnih resursa.

Beta: [Protiv izgradnje hidrocentrala u zaštićenim područjima ministar Srbije za zaštitu životne sredine](#)

CINS: MHE: [Ponovo najviše novca za EPS i firme povezane sa Nikolom Petrovićem](#)

BOŠ: [Saradnjom i koordinacijom do očuvanja prirodnih resursa](#)

REGION

Energetska efikasnost i energetska obnova

Dok se traga za dugoročno stabilnim i finansijski održivim mehanizmom za finansiranje energetske efikasnosti, zemlje regiona okrenule su se zajmovima. Makedonija i BiH dobile su kredite od Evropske banke za obnovu i razvoj. U Hrvatskoj se energetska obnova višespratnih zgrada finansira iz sredstava Evropskog fonda za regionalni razvoj. U Banjaluci u toku je izrada studije izvodljivosti prelaska na LED javnu rasvetu, finansirane donacijom Evropske banke za obnovu i razvoj.

Energy community: [EBRD launches energy efficiency programme in former Yugoslav Republic of Macedonia](#)

Balkan green energy news: [Novi kredit od pet miliona evra za energetske efikasnost u BiH](#)

Energetski portal: [Deo Banjaluke dobija LED rasvetu](#)

Energetski portal: [Primljeno 649 prijava za projekte energetske obnove višestambenih zgrada u Hrvatskoj](#)

EVROPSKA UNIJA

Do manje otpada uz veće ambicije

Poslanici Evropskog parlamenta dali su saglasnost na izmene zakonodavstva kojim se reguliše upravljanje otpadom, takozvanog Paketa za cirkularnu ekonomiju. Kroz ove izmene, koje predstavljaju važan korak ka ostvarivanju Akcionog plana za cirkularnu ekonomiju, koji je Evropska komisija usvojila 2015. godine, definišu se novi ciljevi za veće recikliranje komunalnog otpada – 60% do 2035. godine, kao i dodatno smanjivanje količine deponovanog otpada – samo 10% komunalnog otpada bi trebalo da završava na deponijama do 2035. godine. Izmenjen tekst je upućen Savetu ministara na konačno odobrenje.

European Parliament: [Circular economy: More recycling of household waste, less landfilling](#)

European Commission: [New waste rules will make EU global front-runner in waste management and recycling](#)

Zero Waste Europe: [The Circular Economy Package is approved, now it is time to make it real](#)

Sa druge strane, čini se da ovako visoke ambicije nisu bile prisutne pri definisanju najboljih dostupnih tehnologija za spaljivanje otpada.

European Environmental Bureau: [Business as usual for waste incineration as 'updated' EU protections match or weaken existing guidelines](#)

SVET

Klimatske promene

Poslednje analize radova objavljenih o ljudskom udelu u izazivanju klimatskih promena, pokazuju da 99.94% radova napisanih u periodu 1991-2015 potvrđuje da su ljudske aktivnosti doprinele klimatskim promenama. Dok na svim meridijanima traje borba protiv klimatskih promena, objavljena je vest da je menadžment Shell-a još 1988. godine imao dokument u kojem se prepoznaje uticaj industrije fosilnih goriva na klimatske promene. Uprkos dokumentu koji prepoznaje da Shell učestvuje sa 4% emisije gasova staklene bašte na globalnom nivou, kompanija je tokom devedesetih bila jedan od predvodnika negiranja klimatskih promena.

Wolfcast: [Climate Change: 97% scientific consensus? Try 99.94% instead](#)

Washington post: [Shell foresaw climate dangers in 1988 and understood Big Oil's big role](#)

Guardian: [Carbon dioxide from ships at sea to be regulated for first time](#)

Inhabitat: [New Zealand bans new offshore oil and gas exploration permits](#)

VESTI IZ BEOGRADSKJE OTVORENE ŠKOLE

Izveštaj o (ne)napretku

Predstavljanje petog godišnjeg Izveštaja iz senke o napretku Srbije u poglavlju 27, ove godine simbolično nazvanog “Izveštaj o (ne)napretku”, održano je u ponedjeljak, 14. maja, u Botaničkoj bašti Jevremovac u Beogradu. Izveštaj su zajednički izradile organizacije članice Koalicije 27, u saradnji sa RES fondacijom. Predstavljanju su prisustvovali predstavnici Ministarstva zaštite životne sredine, Delegacije Evropske unije u Srbiji, civilnog društva i medija. Ministar zaštite životne sredine, gospodin Goran Trivan se saglasio da je finansiranje zaštite životne sredine prioritetno pitanje. Najavio je konsultacije sa Ministarstvom finansija prilikom izrade novog budžeta, kako bi se osiguralo da novac sakupljen od taksi i nadoknada za zaštitu životne sredine bude namenski trošen. Više o predstavljanju izveštaja možete pročitati [OVDE](#). Izveštaju možete pristupiti [OVDE](#)

Novi broj Biltena “Progovori o pregovorima”

Tema aprilskog izdanja Biltena „Progovori o pregovorima“ je novi Izveštaj Evropske komisije o Srbiji. O tome šta piše u novom Izveštaju, kada je u pitanju civilno društvo pročitajte u tekstu “Civilno društvo u novom Izveštaju - Branik demokratije u nepovoljnom položaju”.

U 37. izdanju Biltena bavili smo se i energetske politikom, a u tekstu “Loši đaci sa Zapadnog Balkana” možete da pročitate i

kako je Evropska komisija u novom Izveštaju ocenila zemlju u susjedstvu kada se radi o Poglavlju 27.

Novi broj Biltena dostupan je [ovde](#), a prethodnim brojevima možete pristupiti na [ovom linku](#).

Odgovorno upravljanje prirodnim resursima važno za razvoj Sjenice

Konsultativna radionica pod nazivom „Uloga lokalnih zajednica u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji – slučaj Sjenica“ održana je u ponedjeljak, 7. maja 2018. godine, u prostorijama Centra za razvoj poljoprivrede i sela u Sjenici. Radionica je organizovana u saradnji Beogradske otvorene škole i Foruma za lokalne i regionalne inicijative - FLORES iz Sjenice. Učesnici su bili predstavnici različitih institucija i organizacija sa područja Sjenice, poput predstavnika Opštinske uprave, Turističke organizacije, Javnog preduzeća za uređivanje građevinskog zemljišta, veterinarske stanice i članova udruženja ljubitelja prirode. Više o radionici možete pročitati [OVDE](#).

Za korak bliže budućnosti: XXV generacija završila akademsku 2017/2018. godinu

Poslednje predavanje na jednogodišnjem programu neformalnog obrazovanja „Studije budućnosti“ održano je u sredu, 9. maja, u prostorijama Beogradske otvorene škole. Studenti jubilarne XXV generacije imali su priliku da sudeluju u nsvakidašnjem razgovoru i promišljanju o fizici i metafizi srca zajedno sa profesorom kardiohirurgije Stamenkom Šušakom. Više o programu možete pročitati [OVDE](#).

UČEŠĆE JAVNOSTI U DONOŠENJU ODLUKA

1. Ministarstvo zaštite životne sredine, 15.5.2018. [Zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu za projekat izgradnje postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova blokova A3-A6 na KP 1934 KO Urovci, na lokaciji TE NIKOLA TESLA A, GO Obrenovac, teritorija Grada Beograda](#)

ZELENI KONKURSI

Otvorene su prijave za obuku “Energija u mojoj zajednici”

Obuka „Energija u mojoj zajednici“ ima za cilj da lokalnu energetiku postavi u kontekst kvaliteta života građana u njihovoj lokalnoj zajednici, kvaliteta životne sredine, javnog zdravlja i javnih finansija, kao i da lokalnu energetiku postavi u fokus interesovanja lokalne zajednice kao pitanja od životnog značaja. Obuka je namenjena organizacijama civilnog društva i predstavnicima lokalnih medija iz cele Srbije.

Više o obuci možete pročitati [OVDE](#).

Climate Launchpad

Učestvujte u Climate Launchpad, najvećem svetskom takmičenju zelenih poslovnih ideja, koje i ove godine realizuje Privredna komora Srbije u saradnji sa Climate-KIC organizacijom.

Više informacija možete pronaći [OVDE](#).

